

1999 års Stig Dagermanpristagare

AHMAD SHAMLOO

Stig Dagermanpriset 1999 tilldelas den iranske författaren Ahmad Shamloo för att han i sin poesi och prosa rör vid Världens hjärta.

Ahmad Shamloo är den persiska nutidspoesins mest kända namn. Han är påverkad av 1900-talets moderna europeiska diktning och påminner t ex om Gunnar Ekelöf i sitt sätt att skriva. Men han är samtidigt Irans mest folkkära författare. Ahmad Shamloo använder alla möjliga instrument i det rika persiska språket för att hitta vägen till människans innersta. I hans poesi står kärleken till människan främst. Han offerar aldrig meningen för formens skull, utan har lagt de etablerade formerna åt sidan för att gestalta människans smärta - människan som levtt under omänskliga villkor i sekler.

Prisjuryn: Arne Ruth, prisjuryns ordf., journalist; Maria-Pia Boëthius, författare och journalist; Björn Ranelid, författare; Hilda Hellwig, regissör; Jan Bendrik, turistchef i Älvkarleby; Bengt Söderhäll, ordf. i Stig Dagermansällskapet, skribent

*Jag är inte en saga som du kan berätta
Jag är inte en sång som du kan sjunga
Jag är inte ett ljud som du kan höra
eller något som du kan se
eller något som du kan veta*

*Jag är den gemensamma smärtan
Skrik mig*

Ur Allomfattande kärlek

Program

11.00 Prisceremoni på Laxön

Öppningsanförande av Irene Stridh, ordförande i Älvkarleby Kultur & Fritid Ord av Sven Hallonsten, redaktör för norrlandsförfattarnas tidskrift Provins "Om kärlek", dikter av Ahmad Shamloo: Claire Wikholm och Pär Andersson Författaren Björn Ranelid talar om författarrollen i dagens samhälle Prisjuryn under ledning av Arne Ruth överlämnar Stig Dagermanpriset 1999 till Ahmad Shamloos representant, översättaren och författaren Azar Mahloujian Israel Kolmodins "Den blomstertid nu kommer" spelas av Joakim Forsgren, elbas och Tommy Östlund, elgitarr.

12.00 Vattenpåsläpp Lunchpaus

14.00-17.00 STORA HALLEN

Persisk litteratur - ett program med Carl-Göran Ekerwald som konferencier

Avdelning 1: Presentation av Ahmad Shamloos författarskap

Avdelning 2: Persisk litteratur i världen

Medverkande: Azar Mahloujian, Kerstin Ekman, Arne Ruth samtalar med producenten Bahman Magsoudlou och med författaren Faraj Sarkoohi om Shamloos betydelse för den moderna persiska litteraturen.

Skådespelarna Claire Wikholm och Pär Andersson läser dikter av Ahmad Shamloo och andra persiska texter

Mohammad Jamal Samarati, tar; Ulla Dahlbäck, blockflöjt och Sofia Dahlbäck, cello;

Älvkarleby nyckelharpor spelar bl a "Norrgärdetpolska"

Gäster: Lars Forssell, Faraj Sarkoohi, Birgitta Trotzig

Dagen avslutas med att dikterna "Allomfattande kärlek" och "En dag om året" framförs till musik av Urban Forsgren och Bengt Söderhäll

Direkt från tryckpressarna!

OM JAG VORE VATTEN

Tjugofem dikter av AHMAD SHAMLOO för första gången på svenska.

Översättning Azar Mahloujian och Carin Leche. Utgiven av Stig Dagermansällskapet.

Säljs under En dag om året för 100 kronor.

VÄRLDSPREMIÄR!

Producenten Bahman Maghsoudlou, International Film & Video Center, USA, kommer att visa

avsnitt ur den nyligen färdigställda dokumentärfilmen
AHMAD SHAMLOO - MASTER POET OF LIBERTY.

Filmen kommer att visas i sin helhet i ABF-huset i Stockholm den 6 juni klockan 13.00 i ett arrangemang av

Iranska Riksförbundet och Stig Dagermansällskapet.

Om Shamloo

Ahmad Shamloo föds den tolfte december 1925 i Teheran. Fadern var arméofficer, vilket innebar att familjen kom att vara bosatt på flera platser i Iran.

Shamloo debuterar som poet 1947 med "De glömda sångerna" och 1950 trycks hans första novell, "Kvinnan bakom mässingsdörren". Andra diktsamlingen, "Manifesto", kommer 1951 och den tredje, "Metall och känsla" (1953), förbjuds och förstörs av polisen.

I början av 50-talet inleder Shamloo ett, som det ska visa sig, omfattande översättningsarbete, och han inleder arbetet med att samla och dokumentera folklore. Myndigheterna gillar inte att gatans språk och poesi samlas in, varför materialet konfiskeras och förstörs 1953. Shamloo arresteras och sitter i fängelse i fjorton månader. Inte förrän 1979 trycks de två första volymerna folklore, "Gatornas bok".

Diktsamlingen "Frisk luft" (1957) kommer att påverka den persiska poesin i grunden. Shamloo tar i "Frisk luft" ytterligare steg på den moderna persiska poesins stig som Nima Yushij (1895-1958) röjt.

Under årtiondena framöver arbetar Shamloo som tidskriftsredaktör, journalist och översättare; han gör radio- och TV-program, undervisar i persisk litteratur vid universitetet i Teheran, inleder studier kring en av persiska språkets stora poeter, Hafiz (c 1320-1390; verksam i Shiraz, hovpoet. Hafiz fulländade den persiska versformen ghasel - jfr Goethe och Fröding - och har haft stort inflytande även utanför Iran; Hafiz skrev gärna om naturen, kärleken och vinet och när hans kamrater misstuckte, utvecklade han satiriska former för hyckleriets avslöjande), skriver barnböcker, pjäser, poesi och prosa.

Ahmad Shamloo är den persiska nutidspoesins mest kända och hyllade namn. Hans snart sex årtionden långa litterära arbete har starkt bidragit till förnyelse av denna poesi. Den poetiska skatt Shamloos livsverk utgör har översatts till många språk, men i Västerlandet är detta det persiska språkets viktiga bidrag till världslitteraturen ännu inte upptäckt, värderat och översatt efter förtjänst.

Ahmad Shamloo har publicerat drygt 70 böcker: 16 volymer dikter, 5 poesiantologier, 5 volymer prosa och dramatik, 9 volymer för barn, 9 översättningar av poesi till persiska (bl a Lorca), 21 översättningar av romaner till persiska (bl a Stancu, Caldwell och Gide), 5 samlingar essäer, föreläsningar och intervjuer och 6 volymer folklore ("Gatornas bok").

Mon i maj 1999
Bengt Söderhäll

Shamloo på svenska

Allomfattande kärlek, översättning Azar Mahloujian, Arash Förlag 1994.

Dikter om natten, övers. Janne Carlsson & Said Moghadam, Baran Förlag 1998.

Om jag vore vatten, övers. Azar Mahloujian och Carin Leche, Stig Dagermansällskapet 1999.

Prosatexter i Ord&Bild 1/87 och 4/89, i den sistnämnda även två dikter.

Dikten Om döden i tidskriften "halva världens litteratur" 1/99.

Dokumentärfilm

Ahmad Shamlou
Master Poet of Liberty

är titeln på en dokumentärfilm som nyligen färdigstälts av International Film & Video Center i USA. Filmen har gjorts av Moslem Mansouri.

I samband med En dag om året på Laxön den 5 juni och att Ahmad Shamloo får Stig Dagermanpriset, kommer filmens producent Bahman Maghsoudlou att visa delar av filmen och filmen i sin helhet kommer att visas på ABF-huset i Stockholm söndagen den 6 juni klockan 13.00. Visningen arrangeras av Iranska Riksförbundet och Stig Dagermansällskapet

Moslem Mansouri, född 1963, har deltagit med filmer vid festivaler i Turin, Berlin, Rotterdam

och Lissabon. Vid filmfestivalen i Turin fick han den internationella filmkritikernas pris och i Lissabon första pris för bästa film. Filmen som prisades var "Close Up, Long Shot".

Bahman Maghsoudlou har producerat och regisserat en rad dokumentärfilmer för TV, bl a om filmare som Ford, Hawks, Renoir, Forman och Hitchcock. Han stod som producent för "Seven Servants" (1996) med bl a Anthony Quinn, David Warner och Alexandra Stewart. För tillfället arbetar Maghsoudlou med ett projekt om Leo Tolstojs sista månader med den ungerske filmaren Karoly Makk.